

Blokirani računi!

**Ekonomski
pokazatelji za
2014. godinu**

**Prevoz robe i
putnika
u 2014. godini**

**Stanica
Bosanska
Poljana**

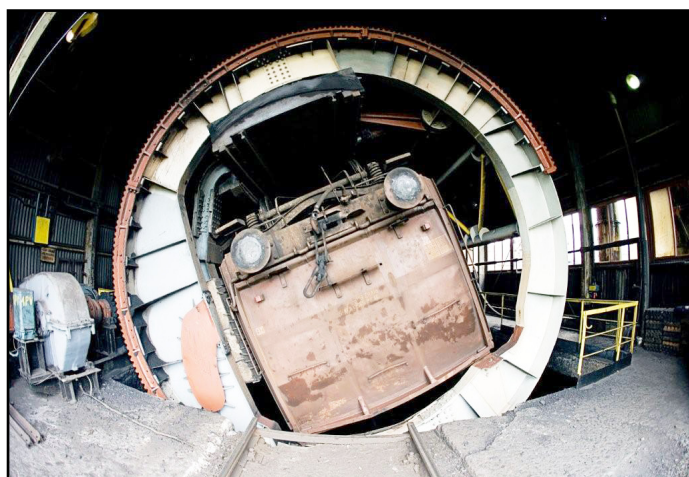
Porezna uprava FBiH blokirala račune Željeznicama FBiH!

Porezna uprava Federacije BiH izvršila je 15.01.2015. godine blokadu transakcijskih računa Željeznica FBiH zbog neizmirenih obaveza u iznosu od 182.380.414,80 KM.

Pomenuta dugovanja odnose se na neizmirene obaveze Željeznica FBiH po osnovu doprinosa za PIO/MIO, doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti, za zdravstveno osiguranje, za fond solidarnosti zdravstva, druge poreze, kamate i troškove prinudne naplate za period od 2001. do 2014. godine.

Pregled ukupnih poreznih obaveza po dostavljenim rješenjima o prinudnoj naplati		
Opis	Iznos	Kamata
PIO/MIO	99.792.699,74	2.255.896,24
PIO beneficirani staž	848.789,32	52.996,66
Zdravstveno osiguranje po kantonima	40.204.436,20	633.524,18
Fond solidarnosti zdravstva	4.032.940,22	
Nezaposlenost prema kantonima	7.783.885,92	189.374,58
Nezaposlenost prema Federaciji	3.335.220,09	
Porezi	13.273.973,91	4.296,83
Troškovi naplate	9.972.380,91	
Ukupno:	179.244.326,31	3.136.088,49
	Ukupan dug:	182.380.414,80

Napomena: Od iznosa ukupnog duga kojim se stavlja na teret JP ŽFBiH d.o.o. Sarajevo, nakon preliminarne analize Društvo osporava iznos od 3.320.874,21 KM.

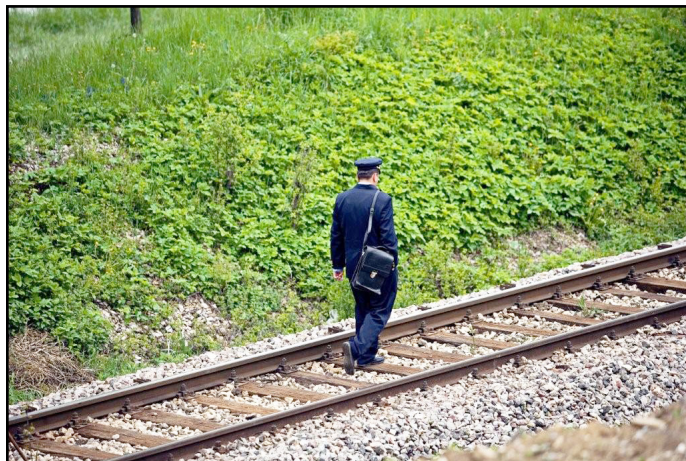
Poslovanje u uslovima blokade Ugroženi privredni subjekti

U ovim složenim i vanrednim okolnostima ŽFBiH čine maksimalne napore kako bi održali proces prevoza i realizaciju ugovornih obaveza od kojih značajno ovise i proizvodni procesi naših komitenata poput Arcelor Mittala, Elektroprivrede BiH, Gikila, rudnika itd. Koristimo potrebne organizacione i druge rezerve kako bi osigurali nesmetan prevoz koji za sada još uvijek nije upitan.

Uzrok nastalih dugovanja Nepoštivanje Zakona o finansijskoj konsolidaciji

Većina ovih dugovanja nastala je zbog nesprovođenja Zakona o finansijskoj konsolidaciji ŽFBiH, prema kojem je Vlada FBiH preuzela na sebe obaveze uplate svih doprinosa, zdravstvenog, socijalnog i penzionog osiguranja za period od 01.01.2008. do 31.12.2012. godine.

Isti ovaj Zakon donesen je i za rudnike u FBiH i u potpunosti se primjenjuje, dok su ŽFBiH stavljene u neravnotežan položaj u odnosu na druga javna preduzeća na koje se primjenjuje navedeni Zakon, te je samo po tom osnovu Vlada FBiH dužna ŽFBiH 179.896.802,00 KM.

Moguće posljedice ukoliko se blokada računa nastavi

Ukoliko se blokada računa nastavi, Željeznice FBiH neće biti u mogućnosti ispunjavati dospelje obaveze kako prema svojim zaposlenicima, tako i prema dobavljačima, bankama, poslovnim partnerima i drugim željezničkim upravama.

Sve to može dovesti u pitanje ne samo opstojnost ŽFBiH već i do kolapsa privrede i svih privrednih subjekata naslonjenih na ŽFBiH.

Ukoliko Porezna uprava FBiH ne izvrši hitnu deblokadu računa, Željeznice FBiH će ostati bez osnovnih energenata, prvenstveno bez električne energije, nafte i naftnih derivata što će dovesti do potpune obustave saobraćaja. Do sada je sa transakcijskog računa blokadom povučeno 140.000 KM.

Podsjećamo da Željeznice FBiH neće biti u mogućnosti izmirivati obaveze po sindiciranom kreditu u iznosu od cca 1.100.000,00 KM mjesečno po kojem je Vlada Federacije BiH dala garanciju na Budžet FBiH, te ukoliko bi banke izvršile naplatu mjenica iz Budžeta FBiH dodatno bi se ugrozila finansijska stabilnost Budžeta FBiH.

Retroaktivno izmirenje PIO/MIO obaveza

Milionska sredstva za odlazak u penziju

JP Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine već godinama retroaktivno izmiruju obaveze za PIO/MIO radi odlaska u penziju svojih uposlenika. Po ustaljenoj proceduri koja u prosjeku traje šest mjeseci, svaki željezničar ostvari pravo na penziju. U međuvremenu dobije otpremninu i retroaktivno mu se isplate penzije na koje je čekao dok se procedura ne završi.

Ukupan broj zaposlenih u JP Željeznicama FBiH d.o.o. Sarajevo na dan 31.12.2014 iznosio je 3724 uposlenika.

Planirano je da 82 uposlenika koja su stekla pravo na penziju po osnovu godina starosti ili staža, ove godine ŽFBiH otpreme u zasluženu mirovinu.

Potrebna sredstva za izmirivanje obaveza prema fondovima prilikom njihovog odlaska u penziju iznositi će cca 3.500.000 KM.

JP ŽFBiH d.o.o. Sarajevo su od dana stupanja na snagu Zakona o finansijskoj konsolidaciji JP ŽFBiH za period od 01.01.2008. do 31.12.2012. godine, to jest u periodu od kada je nastala obaveza 2007. do 31.12.2014. godine, izmirile po osnovu doprinosa za PIO, zdravstvo i nezaposlenost ukupno 114.465.000 KM.

Od toga su JP ŽFBiH uplatile 9.194.000 KM po osnovu čl. 4 Zakona.

Podsjećamo da je Federacija BiH radi konsolidacije obaveza ŽFBiH prema javnim fondovima po Zakonu bila u obavezi godišnje odobravati 12,6 miliona KM, ukupno 63 miliona KM za period 2008-2012. godine, a nije realizirala ni jedan jedini pfening.

Održana 149. sjednica Vlade FBiH

O deblokadi računa JP ŽFBiH

Vlada Federacije BiH je na sjednici u Sarajevu 28.01.2015. godine prihvatila Informaciju o uticaju na poslovanje JP Željeznice Federacije BiH d.o.o. Sarajevo i ostalih privrednih subjekata koji koriste prevoz željeznicom zbog pokretanja postupka prinudne naplate poreznih obaveza JP Željeznica Federacije BiH d.o.o. Sarajevo po Rješenju Kantonalnog poreznog ureda Sarajevo.

Nakon rasprave, Vlada je zadužila Željeznice FBiH da, u skladu sa Zakonom, podnesu molbu nadležnom kantonalnom poreznom uredu radi zaključenja sporazuma o odgođenom plaćanju i izmirenju duga na rate, na period od pet godina.

Federalno ministarstvo prometa i komunikacija je zaduženo da, u saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija i Željeznicama FBiH, u roku od 30 dana pripremi materijale za tematsku sjednicu Vlade FBiH posvećenu stanju u Željeznicama FBiH i iznađu rješenje za sravnavanje duga po poreznim obavezama.

Vlada je, također, zadužila Federalno ministarstvo prometa i komunikacija i menadžment Željeznica FBiH da poduzmu potrebne aktivnosti kako bi bilo odgođeno ročište po tužbi podnesenoj protiv Vlade FBiH u vezi s provođenjem Zakona o finansijskoj konsolidaciji JP Željeznice Federacije BiH d.o.o. Sarajevo.

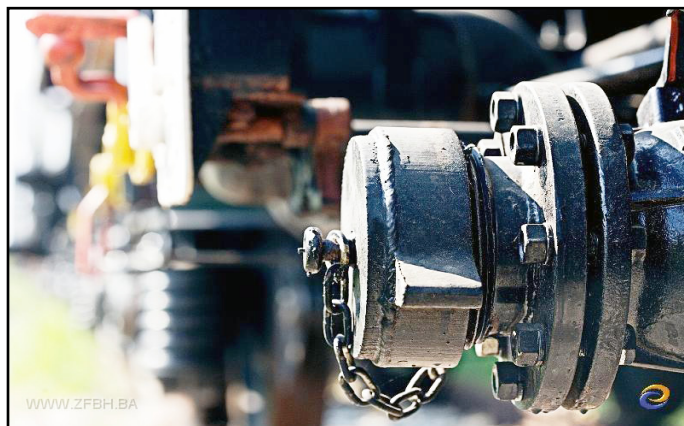

Sredstva isplaćena po sudskim presudama

Preko 7,5 miliona KM u 2014.

Tokom 2014. godine, Željeznice FBiH su po tužbama zaposlenika isplatile 1.451.593 KM, a po tužbama dobavljača (privredni sporovi, korištenje građevinskog zemljišta i komunalna naknada) 6.239.766 KM. To su ogromna sredstva, a najveći dio uplaćenih sredstava odnosio se na firmu Team System iz Austrije kojoj smo morali isplatiti 5,3 miliona KM za totalno neupotrebljivu dokumentaciju za izgradnju telekomunikacione mreže na željezničkoj infrastrukturi.

Sve to slabi ionako loše finansijsko stanje ŽFBiH i zahtijeva jedan ozbiljan i temeljit pristup rješavanja problema koji su se decenijama nagomilavali u ovom preduzeću, a koji su blokadom transakcijskih računa od strane Porezne uprave FBiH samo eskalirali.

Dugovanja Vlade FBiH

Za 10 godina cca 503,5 miliona KM

Dugovanja Vlade FBiH po osnovu slabe implementacije Zakona o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog saobraćaja.

Prema Zakonu o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombinovanog saobraćaja Vlada FBiH je dužna Željeznicama FBiH cca 503,5 miliona KM za period od 2004. do 2014. godine.

Jasno je vidljivo da se finansiranje održavanja željezničke infrastrukture od strane 100%-tnog vlasnika – Vlade Federacije BiH realizuje godišnje sa cca 31% od stvarno prihvaćenih troškova željezničke infrastrukture, realizovanih kroz situacije izvršenih radova.

Finansijski pokazatelji u 2014. godini

Redovne plate i obaveze prema kreditima

Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine uspjele su tokom 2014. godine isplatiti svojim uposlenicima sve zaostale plate i osigurati njihov kontinuitet.

Pored svih blokada po osnovu sudskih izvršenja u 2014. godini, Uprava ŽFBiH uspjela je redovno izmirivati obaveze po sindiciranom kreditu, te pored toga, obezbijediti cjelovita tri miliona KM na depozitnom računu kod UniCredit bank d.d. Mostar. Zahvaljujući tome, nije dovedena u pitanje garancija Vlade FBiH data po ovom kreditu.

Iako se tokom protekle godine suočila sa posljedicama izazvanim elementarnim nepogodama u vidu teških oštećenja pruge što je rezultiralo obustavom saobraćaja i ogromnim, nepredviđenim materijalnim izdacima, Uprava Društva obezbijedila je uslove za normalno i stabilno funkcionisanje Preduzeća kao i temelje za buduće nesmetano i kontinuirano poslovanje.

Preliminarni podaci pokazuju da ukupni prihodi ŽFBiH za 2014. godinu iznose 117.490.774 KM, a ukupni rashodi 143.982.546 KM. S obzirom na to da još uvijek nije urađen završni račun za 2014. godinu, ove podatke treba posmatrati isključivo kao preliminarne.

Zadnjih pet godina Željeznice FBiH i Vlada FBiH potpisuju ugovore o finansiranju željezničke infrastrukture u iznosu od cca 75 miliona KM na godišnjem nivou. Na kraju svake godine, prema konačnim potpisanim situacijama izvršenih radova, Vlada FBiH prizna ŽFBiH utrošenih cca 50 miliona KM, a uplati svega cca 22 miliona KM godišnje.

Nažalost, Vlada FBiH nije u mogućnosti da ispunjava svoje obaveze koje prema slovu Zakona ima prema ŽFBiH. Dodatna moguća rješenja treba tražiti u omogućavanju ŽFBiH da prevozi tečna goriva što bi osiguralo cca 6 miliona KM godišnje, te finansijska sredstva po osnovu uvođenja akcize na naftu i naftne derivate ili akciza na luksuznu robu (cca 40 miliona KM na godišnjem nivou). Ovakav model finansiranja ŽFBiH bio bi optimalan za sve, imajući u vidu da su budžetska sredstva apsolutno nedovoljna za uspješno poslovanje ovog javnog dobra.

Prevoz robe i putnika

Premašen NTKM za 11%

Željeznice FBiH prevezle su u 2014. godini 8.491.617 tona robe, što je za 2 % manje u odnosu na Plan i za 4% više u odnosu na prošlu godinu.

Ostvareno je 884.094.865 NTKM, što je za 11% više u odnosu na Plan i za 12 % više u odnosu na prošlu godinu i najveći je ostvareni rad u NTKM dosad.

Potrebno je napomenuti da su navedeni rezultati ostvareni i pored elementarnih nepogoda koje su u maju zadesile BiH i cijeli region. Zbog teško oštećene željezničke infrastrukture, u maju je došlo do pada prevoza za 200.000 tona ili za 27 % u odnosu na planirano, a u junu je prevoz smanjen za 90.000 tona ili za 11 %. Tokom avgustovskih poplava prevoz je smanjen za cca 30.000 tona ili za 4%.

Također, zbog velikih oštećenja na pruzi Banja Luka-Prijedor, odnosno, između stanica Potkozarje-Piskavica u Republici Srpskoj, prevoz rude iz Omarske za Željezaru Zenica bio je onemogućen željezničkim saobraćajem skoro cijeli mjesec oktobar, što je neprevezanih cca 200.000 tona.

Tokom 2014. godine prevezeno je ukupno 357.404 putnika, što je za 13,99% manje u odnosu na 2013. godinu, a za 23,93 % manje u odnosu na Plan 2014.

Ostvareno je ukupno 22.616.834 putničkih kilometara što je za 9,64% manje u odnosu na 2013. godinu, a za 21,09 % manje u odnosu na Plan 2014.

Do smanjenja broja putnika došlo je zbog elementarne nepogode u maju i avgustu prošle godine.

Javne nabavke

ŽFBiH potpisale ugovore u vrijednosti od 6,5 miliona KM

Željeznice Federacije BiH na čelu sa predsjednikom Uprave mr. sci. Nijazom Puzićem potpisale su 15.01.2015. godine ugovore o javnoj nabavci roba sa osam firmi od kojih su šest domaće. Ukupna vrijednost ugovora iznosi cca 6,5 miliona KM, a potpisani su sa firmama FARANG TSC d.o.o Sarajevo, DRR AUTOKISELJAK, „AVIA“ d.o.o. za proizvodnju, trgovinu, kooperaciju, zastupanje, export-import Tuzla, „JP BH POŠTA“ d.o.o. Sarajevo, MINEL GENERAL ELECTRIC d.o.o. Beograd, ETERNITA d.o.o. Niš, HIFA PETROL d.o.o. Hotonj Vogošća i MGV GRADNJA d.o.o. Zavidovići.

Sklopljeni ugovori odnose se na nabavku vijenaca zupčanika sa uslugom ugradnje istih i reparacijom kućišta reduktora, nabavku alata i opeme za RJ kosine Jablanica i Mostar i RJ ZOP Zavidovići Zenica, nabavku industrijskih hemijskih sredstava za čišćenje, pranje i odmašćivanje raznih mašinskih sklopova i radioničkih kapaciteta, usluge pošte, nabavku otpornika EDK OS -9-e, nabavku rezervnih dijelova za obrtno postolje Y-25, nabavku dizel goriva za pogon šinskih vozila za 2015. godinu i nabavku usluge izvođenja radova na izgradnji radionice VV i OŠV Zenica, a koje se odnose na projekte vanjskog uređenja i pristupnog puta na putu M 17.

Za sve ugovore provedeni su postupci javne nabavke, a njihova realizacija omogućit će Željeznicama FBiH nastavak tehnoloških procesa, odnosno, redovno i sigurno snabdijevanje bh. privrednih subjekata i društva u cjelini.

Padavine ponovo ugrožavaju prugu

Klizišta i dalje prijete

Nakon majskih i avgustovskih poplava u 2014. godini pokrenuta su brojna klizišta uz prugu. Od početka ove godine zbog poplava, klizišta i odrona bilo je intervencija na nekoliko lokacija na područjima Sarajeva, Zenice i Tuzle.

Na području Sarajeva lokacije odrona i klizišta zabilježene su u Modrinju i Zlom Brijegu. Bilo je potrebno čišćenje kanala da ne bi došlo do izlivanja vode na kolosijek. Za klizišta je angažovana mehanizacija, dok je u naselju Reljevo kod Depoa Rajlovac i u Brijestu zbog izlivanja bujičara pruga bila poplavljena. Potok je vraćen u korito.

Na pruzi 11 u stanici Hadžići izlio se potok i preusmjerene oborinske vode sa Tinova brda na krajnji kolosijek u stanici u dužini cca 30 m. Nakon vraćanja potoka u korito voda se povukla iz kolosijeka.

Na području Zenice bilo je takođe nekoliko intervencija zbog odrona i nanosa. Za sanaciju je bilo potrebno angažovati drumsko i šinsko vozilo.

Najviše je intervencija ipak na području Tuzle. Na dijelu pruge Brčko-Banovići u zoni stanice Duboki Potok došlo je do izlivanja i ponovnog plavljenja skretničkog područja-izlazne skretnice br. 6 i br. 7 zbog neriješenog problema zatvorenog propusta ispod magistralnog puta M 18.

Cjevasti propust 1000 mm djelomično je u funkciji. Zatvoren je zemljom koju je donijela voda još u prethodnim poplavama. Tokom ovogodišnjih padavina, stanje se pogoršalo.

Projektom hitnog oporavka od poplava nisu obuhvaćene navedene lokacije u PI Zenica, u PI Sarajevo i PI Tuzla. Veliki problem stvaraju potoci bujičari koji su u nadležnosti kantonalnih ministarstava privrede (poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva).

Izgradnja Radionice za VV i OŠV Zenica

Uskoro tehnički prijem

Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine završile su radove po osnovnom ugovoru na izgradnji centralnog objekta radionice za VV i OŠV Zenica. U sklopu centralnog objekta radionice spratnosti prizemlje i sprat, ukupne bruto građevinske površine cca 2.500 m² smještene su hala za opravku vagona, hala za opravku lokomotiva, magacini, radionice, kancelarije, restoran sa kuhinjom, kotlovnica i kompresorska stanica.

Objekat je izgrađen na lokaciji stare radionice, a čelične konstrukcije demontiranih starih objekata proslijeđene su u radionicu Bihac i CR Rajlovac. Poslije montaže kolosijeka za pristup vagonskoj hali, koja se radi sopstvenim snagama, izvršit će se interni tehnički pregled i prijem centralnog objekta.

Ovim Ugovorom o izgradnji, obuhvaćena je samo izgradnja centralnog objekta radionice za VV i OŠV Zenica, pa je zaključen Ugovor o izvođenju radova vanjskog uređenja i pristupnog puta na put M-17 koji su neodvojivi i u uskoj vezi sa glavnim ugovorom i čijom realizacijom će se stvoriti uslovi za normalno funkcionisanje radionice i obezbijediti zakonski uslovi o zaštiti okoliša i siguran pristup radionici, s obzirom da postojeći ne zadovoljava sigurnosne propise.

Projekat vanjskog uređenja obuhvata instalacije vodovoda i kanalizacije (VIK), vanjsku rasvjetu i saobraćaj. Realizacijom ovih radova dobit će se asfaltna površina i parkinzi u krugu radionice, rekonstruisani kolosijeci, nova vodovodna i hidrantska mreža u skladu sa zahtjevima PPZ i tri kanalizacione mreže, koje su uslov za dobijanje vodne i okolišne dozvole.

Vrijednost novougovorenih radova iznosi 985.322,63 KM, a početak izvođenja organizovat će se po završetku postupka odabira eksternog nadzora koji je u završnoj fazi.

Projektna dokumentacija kompleksa radionice Zenica osim navedenih sadrži i projekte prijavnice, stolarske radionice sa nadstrešnicom, hangara sa nadstrešnicom i nadstrešnice sa trodijelnim kanalom.

Osim navedenog, u toku je i realizacija Ugovora o nabavci i montaži kрана nosivosti 25 tona u hali za opravku vagona, dok je u hali za opravku lokomotiva montiran kran iz stare lokomotivske radionice.

Stanica Bosanska Poljana Najfrekventniji rad bez vanrednih događaja

Bosanska Poljana je međustanica i odvojna stanica na pruzi Brčko – Banovići i pruzi Doboj – Tuzla, a iz iste se odvaja i industrijski kolosijek TE Tuzla. U stanici Bosanska Poljana vozovi prispjevaju i otpremaju se u pet smjerova, a prati se i kretanje vozova obilaznicom (trijanglom) u smjeru Tuzla-Brčko-Tuzla, što ovu stanicu – raskrsnicu izdvaja u odnosu na sve ostale u ŽFBiH.

U 2014. godini na industrijskom kolosijeku TE Tuzla koji se odvaja iz stanice Bosanska Poljana i koji opslužuje osoblje stanice Bosanska Poljana istovareno je 99.147 vagona, odnosno 2.759.129 tona.

Ovaj kolektiv sa 22 zaposlenika, već godinama, uspješno obavlja poslove željezničkog saobraćaja koji je u ovoj stanici izuzetno dinamičan i frekventan.

Naime, stanica Bosanska Poljana u prosjeku dnevno propusti 50-60 vozova od čega 30-50 % sa preradom – rad manevre na ostavljanju i dodavanju vagona vozovima i obrtanje lokomotiva zbog promjene smjera vožnje vozova. Uz maksimalno angažovanje svih zaposlenika saobraćaj se odvija bezbjedno i uredno. Za javnu pohvalu je činjenica da i pored velikog obima rada u ovoj stanici željezničko osoblje nije prouzrokovalo vanredni događaj već 11 godina, za što su naročito zaslužni otpravnici vozova ove stanice. U stanici Bosanska Poljana već dugi niz godina radi ista ekipa otpravnikova vozova: Muhamed Mehmedinović, Esed Bečić, Zehrudin Redžić, Almir Zenunović i Nermin Memagić. Koncentracija i entuzijizam ovih otpravnikova vozova bila bi još veća ukoliko bi se i iz njihovih redova, u skladu sa starom, dobrom praksom, počeli regrutirati dispečeri, operativni pomoćnici ili kontrolori i tako se nagradili za dugogodišnji temeljit i kvalitetan rad.

Remont pruge Bradina – Sarajevo

JV General Construcion Ferroviare Italy, BHŽJK i ŽFBiH potpisali su ugovor o remontu pruge Bradina-Sarajevo koji bi trebao započeti krajem marta, odnosno početkom aprila tekuće godine.

Remont će uključivati radove na gornjem stroju pruge-zamjenu šina, pragova, tucanika i hidroizolacije na mostovima, kao i radove na Tunelu Ivan. Ukupna vrijednost radova iznosi 25,5 miliona KM, a rok za njihov završetak je 16 mjeseci i već je započeo.

Rukovodilac tima za remont pruge Bradina- Sarajevo ispred ŽFBiH je Edim Jakubović, direktor Sektora za građevinske poslove u ŽFBiH.

Studenti Fakulteta za saobraćaj i komunikacije posjetili ŽFBiH

Uspješna jednodnevna edukacija budućih inženjera

Studenti Fakulteta za saobraćaj i komunikacije iz Sarajeva na čelu sa prof. dr. Osmanom Lindovom posjetili su Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine 22.01.2015. godine radi terenskog stručnog upoznavanja sa novim elektronskim staničnim signalno-sigurnosnim uređajima i njihovom primjenom u praksi.

Direktor Sektora za organizaciju i sigurnost prometa ŽFBiH Amir Dinar, upoznao je studente, buduće inženjere, sa radom signalno-sigurnosnih uređaja kod staničnih operatera u stanici Alipašin Most u Sarajevu.

-Drago nam je da ste pokrenuli inicijativu ovakvog radnog sastanaka educiranja, te se nadam da će u praksi češće biti sličnih vidova druženja- rekao je direktor Dinar pozdravljajući studente.

Direktor Sektora elektrotehničke djelatnosti Mustafa Kubat pripremio je odgovarajuću prezentaciju o uređaju ESTW L90. Takođe je o uređaju i njegovim tehničkim parametrima u tehničkoj sobi održao kratko predavanje.

-ESTW L90 5 sistem je napredan, ekonomičan i kompaktan sigurnosni sistem koji uključuje prilagođenja tražena za zadovoljavanje uslova signalizacije specifične države-zaključio je direktor Kubat.

Studenti željni znanja i odgovora na pitanja koja su postavljali, pregledali su vanjske dijelove uređaja, glavne signale, skretnice, iskliznice sa lokalnim radom na terenu, te posjetili firmu „Step“ d.d. Sarajevo gdje im je prezentiran kraći rad novih uređaja za osiguranje prelaza.

Prof.dr. Osman Lindov zahvalio se na ljubaznom prijemu na Željezničkoj stanici Alipašin Most i istakao:

- Pokušavam kroz ovaj vid educiranja svojim studentima približiti njihovo buduće zanimanje. S obzirom na to da smo posjetili Autoceste FBiH kao i Aerodrom u Sarajevu, od velikog značaja predstavlja i upoznavanje raznih segmenata željezničkog saobraćaja- kazao je prof.dr. Lindov.

Cjelodnevna terenska jednodnevna stručna nastava prošla je u odličnom raspoloženju, uz odličnu organizaciju domaćina ŽFBiH. Studenti su s velikim interesom upijali sve što su vidjeli i čuli. Složili su se da im je ova nastava dragocjeno iskustvo koje im je uveliko predočilo važnost njihove struke, te ih motiviralo u daljnjem školovanju.

Pregledači kola

Doktori opće prakse za vagonne

Jedan od najodgovornijih i najbitnijih poslova u svim željeznicama jeste posao pregledača kola. Ti ljudi se često nazivaju „doktorima opće prakse“ ili „dijagnostičarima“ za vagonne, bez kojih željeznički saobraćaj ne može funkcionisati. Izraženim šestim čulom, kao i stečenom praksom, dijagnostičari vrše nadzor tehničke ispravnosti željezničkih kola.

Potpuno psihofizički spreman, pregledač kola dolazi na svoje radno mjesto pola sata prije početka smjene. Kolega iz prethodne smjene upoznaje ga sa promjenama i izmjenama koje su se desile tokom njegovog radnog zadatka. Primopredaja smjene vrši se usmeno i pismeno.

Kao doktori opće prakse, odjeveni u odgovarajuću uniformu sa specifičnim čekićem u ruci, detaljno pregledavaju željeznička kola i odlučuju o njihovoj sudbini. Za bezbjedno odvijanje željezničkog saobraćaja, neophodno je da voz bude tehnički ispravan, da je čist, predgrijan, da su svi kolski dijelovi ispravni, te da je voz snabdijevan vodom kao i sanitarnim materijalom.

Ukoliko pregledač kola utvrdi tehnički nedostatak, on prema pravilnicima i propisima regulisanim u Željeznicama Federacije Bosne i Hercegovine odlučuje da li željezničko vozilo treba isključiti iz saobraćaja, te ga „šalje“ na odgovarajuće opravke u Tehničku stanicu Sušica, Centralnu radionicu Rajlovac ili opravku vrši na licu mjesta.

-Mi dolazimo prvi u susret sa vagonom ili vozom i vršimo direktan pregled. Provodimo većinu svoje smjene vani, izloženi smo svim vremenskim uslovima. Našim potpisom strogo odgovaramo za tehničku ispravnost voza- rekao je Suvad Spahović, jedan od pregledača kola u ŽFBiH.

„Doktori opće prakse“ vrše tehnički nadzor vozova i vagona u dolaznim, usputnim i krajnjim stanicama. S obzirom na to da

su često vremenski ograničeni, oni moraju biti sposobni za donošenje brze i pravilne dijagnoze. Također, vrše manje opravke na terenu zbog nedostatka odgovarajućeg izvršnog osoblja na licu mjesta.

-Dodatne poteškoće za pregled željezničkih kola, javljaju se u zimskom periodu kada su vozovi i vagoni zatrpani snijegom. Puno teže je utvrditi tehničku neispravnost usljed ekstremnih zimskih vremenskih uslova- rekao je Husein Lavić, šef Radne jedinice za tehnički pregled kola.

Pomenuti čekić važno je radno sredstvo za pregledača kola, koji mu služi za lahki udarac u bandažu voza. Dobiveni zvuk sa „željezničkim stetoskopom“ ukazuje na mogući kvar na kolima. Ukoliko odzvanja tup zvuk, postoji neki nedostatak na točku, što ukazuje na moguću neispravnost sigurnosnog prstena koji se nalazi oko točka uz prisutnost korozije između naplatka točka i bandaža.

-Na prvom mjestu je bezbjednost saobraćaja. Putem tzv. TK obrazaca mi obavještavamo otparnika vozova da su željeznička kola neispravna, te da je potrebno isključenje i opravka istih. Dužnost otparnika vozova je da slijedi upute pregledača kola, te da obezbijedi rezervno željezničko vozilo - istakao je Spahović.

Iza kvalitetnog pregledača kola stoji dugogodišnja praksa i iskustvo, jer on mora poznavati i druge segmente rada u željeznici. Treba biti upoznat sa poslovima električara, bravara, vodoinstalatera... Radnici se edukuju kroz redovno školovanje, te su nakon izvršenog ljekarskog pregleda i položenog stručnog ispita 646, čime stiču odgovorno zvanje pregledača kola, tek tada spremni obavljati redovne zadatke. Poslije toga, na periodičnim ispitima svake tri godine, komisijski moraju pokazati svoje praktično i teoretsko znanje.

Održavanje pruge u zimskim uslovima

Od lopate do lokomotive

Zbog iznimno niskih temperatura u zimskom periodu koje dosežu do -20 stepeni, može doći do poremećaja u redovnom odvijanju željezničkog saobraćaja. Naime, zbog niskih temperatura može doći do pucanja šina, zaleđivanja skretnica, povećanog broja kvarova vučnih vozila i signala. Zbog svega

navedenog, događaju se poremećaji u saobraćaju na prugama Željeznica Federacije BiH, a svako pojedinačno kašnjenje izaziva lančanu reakciju i kašnjenje i ostalih vozova na mreži. Odgovorne službe ulažu velike napore kako bi se željeznički saobraćaj i u vanrednim situacijama nesmetano odvijao.

Mirsad Halilović i Mustafa Mehić

Da bi se saobraćaj mogao nesmetano odvijati u zimskim uslovima, moraju se uraditi preventivne i izvršne mjere.

-Već u avgustu i septembru poduzimaju se određene pripreme za održavanje pruge u zimskim uslovima. U tom periodu vrše se sva traživanja materijala potrebnog za tu namjenu: lopate, sol, metle, baklje i pijesak, razni alati i specijalna oprema. Za zimsko održavanje željezničke infrastrukture sve mora biti spremno prije prvog snijega- kaže Mustafa Mehić, direktor Područja infrastrukture Sarajevo.

Preventivne mjere

Ukoliko se radi o padavinama čija visina iznosi ispod 20 cm, održavanje pruge vrši izvršno osoblje na stanicama u sklopu svojih redovnih radnih zadataka. Ukoliko su padavine jačeg intenziteta, u tom slučaju se angažuje i drugo osoblje, a u slučaju vanredne situacije postoji spreman plan snjegoborbe u skladu sa Uputstvom o odvijanju željezničkog saobraćaja u zimskim uslovima 333.

Snjegočistači i dežurne ekipe izlaze na teren. Čiste snijeg s perona, kolosijeka i skretnica, a dežurne su i sve radionice za popravak vučnih vozila, kako bi se kvarovi koji nastaju zbog snijega i niskih temperatura što prije otklonili.

Održavanje tunela i mostova je posebno zahtjevno. Uz pomoć motornih pružnih vozila sa dizalicama uklanja se led u tunnelima i ledenice sa nadvožnjaka.

U slučaju intenzivnih padavina i vanrednih situacija uvode se i lokomotive krstarice, koje prave prohodnost pruge. Obično su to lokomotive jače snage pod nazivom Jamsons 661.

Jedinstveni u snjegoborbi

Također, u slučaju enormno velikih padavina koristi se i mašina za čišćenje snijega „Rolba“ koja se nalazi u depou Rajlovac.

-Čak i u najtežim trenucima snjegoborbe, dajemo sve od sebe da se saobraćaj vozova odvija nesmetano. S tim ciljem formiraju se štabovi po područjima koji koordiniraju i kontrolišu rad svih službi na terenu, a glavni štab nalazi se u Generalnoj direkciji. Svi pamtimmo februar 2012. godine kada je cijela Evropa bila okovana snijegom i kada smo imali snježne nanose i do pet metara na pojedinim dionicama. Tada ni mašine nisu mogle da probiju snježne nanose, ali su jedinstveni željezničari nadljudskim naporima uspjeli da otvore prugu prema jugu- ističe Mehić.

Budući da se ne može utjecati na vremenske prilike u vanrednim situacijama, ŽFBiH obavještavaju putnike i komitente o situaciji na terenu i mole za razumijevanje i strpljenje.

Mjerodavne ekipe poduzimaju sve što je u njihovoj moći kako bi se u hladnim vremenskim uvjetima poremećaji u saobraćaju sveli na najmanju moguću mjeru i kako bi se putnički i teretni saobraćaj odvijali bez poteškoća.